

„Savo kūrybiniame kely, nesvarbu, ką kuriate, tikslas negali būti emocijų eksponavimas. Turite pateikti turinį taip, kad kitas, kuris jūsų klausosi, išgyventų tą pačią emociją“, – teigia Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje lankęsis rašytojas, slėmeris, aktorius Marius Povilas Elijas Martynenko.

Su jaunimo kūrybiškumo ir biblioterapijos stovyklos „Kėdes į lauką“ dalyviais svečias dalijosi mintimis apie kūrybos kelią, džiaugsmus, sunkumus, mėgstamus autorius ir kt.

Kviečiame išvysti pasaulį rašytojo akimis.

Kaip prasidėjo tavo kūrybinis kelias?

Pirmasis mano bandymas rašyti buvo užrašų knygelėje, kurią padovanojo senelis. Joje užrašiau numerius automobilių, į kurių išmetamuosius dujų vamzdžius su kiemo draugais prikišome popieriaus lapų, kad pasižiūrėtume, ar kitą dieną jie važiuos. Dauguma nevažiuo. Vėliau ėmiau rašyti meilės laiškus, sarkastiškus eilėraštukus apie klasės draugus. Tad mano kūrybos kelias prasidėjo iš įvairių perspektyvų. Raidės mane visada traukė, tačiau stipriausias impulsas, ko gero, buvo meilė. Kad ir kaip tai banalu, paprasta, bet *faina*.

Kūrybą pirmą sykį pristaciau slėme, būdamas devyniolikos. Jau tada jaučiau, kad scena, performatyvioji kūryba mane traukia. Pirmąją knygą išleidau 22-ųjų, nes per kelerius metus prisirinko nemažai tekstų iš slėmo. Vėliau buvo viena knyga po kitos.

Ar kurdamas abejoji?

Būna, kad kurdamas pasidžiaugiu savimi, bet kartais aplanko mintys, kad esu pirmokas ir nieko nesugebu. Neretai abejoju savimi, nes nėra objektyvaus mato, kad galėčiau aiškiai įvertinti, ar tai, ką kuriu, yra gerai, ar blogai, ar yra progresas.

Savimi abejoja dažnas kūrėjas, pavyzdžiui, vienas geriausių Lietuvos aktorių Vladas Bagdonas. Prieš atlikdamas Hamleto vaidmenį jis vaikšto užkulisiuose ir kartoja: „Aš nemoku, aš tiesiog nemoku kurti vaidmens.“ Tokia abejonė menininką lydi visą gyvenimą, bet ir gerai – tai dalis gyvo proceso.

Ar turi baimių? Jei taip, kaip su jomis tvarkaisi?

Pati baimė iš esmės nėra blogas dalykas. Blogai yra tai, kaip į ją reaguojame. Net ir aktoriai, vaidinantys 30 metų, prieš kiekvieną pasirodymą jaudinasi, nes scenos baimė visada yra – ir tai natūralu. Tik aktoriai, skirtingai nuo daugumos kitų žmonių, moka elgtis su šia baime. Ir tai, kad išeina į sceną, įkinko savo drąsą, nereiškia, kad baimės nėra – tiesiog jie veikia

nepaisydami šio impulso.

Studijuodamas aktorystę Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje supratau: tas, kuris savimi pasitiki iš tiesų, ir tas, kuris tik apsimeta, išoriškai nesiskiria. Angliškas posakis *fake it until you make it* nėra šiaip išgalvotas – aktoriai scenoje būtent tai ir daro.

Žinoma, baimė gali suparalyžiuoti, tačiau neretai bijome dalykų, kurių nėra. Ir kai išsipildo scenarijus, kuris mus gąsdino labiausiai, paaiškėja, kad tai nėra taip jau baisu. Paradoksalu, bet dažniausiai tai, kas sužeidžia ar įskaudina labiausiai, yra dalykai ir žmonės, iš kurių to nesitikėjome.

Todėl bijoti yra ganėtinai beprasmiška. Žinoma, tai automatinė emocija, kuri mus paliečia labai skirtingai, tačiau bijoti ir veikti nepaisant to yra drąsa.

Kūryboje kiekvienas kelias, kuriuo eini, yra naujas, o nauju keliu eiti visada baisiau nei jau visų pramintu iki greitkelio. Manau, žaviausias menininkų bruožas ir yra drąsa išbandyti tai, ko dar niekas nėra daręs, siekti dalykų, kurių kiti galbūt privengia – iš to gimsta laisvė. Kūryba yra žaidimas ir bendravimo aktas, o žaidžiantis žmogus yra laisvas.

Mėgstamiausias spektaklis, filmas, knyga?

Mėgstamiausiu spektakliu įvardinčiau „Žuvėdrą“ pagal A. Čechovą, nes jį pastatyti gerai yra labai sunku.

Mėgstamiausias filmas – „Šventieji motorai“ (angl. „Holy Motors“, rež. Leos Caraxas). Jį esu matęs daugiausiai kartų. Vienos knygos neišskirčiau, tačiau turiu daug mėgstamų autorių, tokių kaip Aldousas Leonardas Huxley, Alessandro Baricco, Johnas Fowlesas, Umberto Eco, Charlesas Bukowski.

Paskutinė skaityta knyga?

Neseniai skaičiau knygą „Anomalija“. Tai labai įspūdingas prancūzų autoriaus Hervé Le Tellier kūrinys. Taip pat skaičiau ir Setho Godino knygą apie marketingą „This is Marketing: You Can't Be Seen Until You Learn To See“. Supratau, kad marketingas praverčia visur – gailiuosi, kad nepradėjau juo domėtis anksčiau. Jį galima pritaikyti įvairiose gyvenimo situacijose, tad siūlau pasidomėti marketingu ir tuo, kaip dabar veikia pasaulis, nes šiais laikais sakoma: arba tu perki, arba parduodi, arba esi prekė. Kai viskas sudedama į tokius ryšius, marketingo žinios tampa verslo, santykių ir šio pasaulio pradžiamoksliu.

Turi daug veiklų. Kaip išlaikais balansą?

Fizinis krūvis, meditacija, proto lavinimas skaitant tekstus yra geriausia, ką galite padaryti rytojaus sau. Tai padės patirti mažiau streso ir nuopuolių. Ir nors jų visiškai neišvengsite, suvaldyti situacijas taps lengviau.

Ką manai apie tuos, kas neskaito?

Bet kokių kitų žmonių veiklų analogijas galima rasti gamtoje, tačiau skaitymo ir rašymo – nelabai. Nesakau, kad neskaityti yra blogai, bet kartais manau, kad tie, kas neskaito, nerašo, galbūt tiesiog gyvena gyvenimą. Aš irgi pat bandau tai daryti, man visai neblogai sekasi. Paskui sėdu visa tai aprašyti.

Yra žmonės, užfiksuojantys gyvenimą fotografuodami, tapydami, kurdami muziką, kiną. Man atrodo, taip mes renkame tikrovės trupinėlius ir bandome jais pasidalinti su kitais, o tai yra *faina*, nes galbūt dėl tų tikrovės trupinėlių kažkaip ir gyvename.

Kodėl turi tris vardus ir ką jie reiškia?

Ne visi turi savo reikšmes, bet mano giminėje labai įprasta suteikti 3 vardus. Kai kurių vardai tokie ilgi, kad netelpa į vieną eilutę, mano kiek trumpesni. Marius iš mamos, Povilas iš tėčio, o Elijas iš močiutės.

Kodėl tiek keikiesi?

Geras klausimas. Nemanau, kad yra žodžių, kurie būtų blogesni už kitus. Tiesiog yra tam tikri žodžiai, kuriuos naudojame tam tikrose situacijose, priklausomai nuo to, ko mums reikia. Netgi moksliniai tyrimai įrodė, kad besikeikiantys žmonės yra nuoširdesni. Tačiau nesakau, kad visi turi keiktis ir visiems tai tinka.

Ačiū už pokalbį.

M. P. E. Martynenko mėgstamų autorių ir jo paties parašytos knygos („Praeis“, „Be penkių pasaulio pradžia“, „Mirtingumo įrodymai“) – mūsų bibliotekos lentynose. Užsisakyti kviečiame ir internetu www.ibiblioteka.lt.

„Marius iš mamos, Povilas iš tėčio, o Elijas iš močiutės“: ar blogai yra neskaityti?

